r
ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/25/185-456

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	28.03.2025 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	07.02.2025 (registreeritud inspektsioonis 10.02.2025)
Teabevaldaja	Tervise Arengu Instituut aadress: Hiiu 42, 11619 Tallinn e-posti aadress: tai@tai.ee
Teabevaldaja vastutava isik	direktor
Vaide esitaja (teabenõudja)	Advokaadibüroo Greinoman & CO aadress: Narva mnt 5, 10117 Tallinn e-posti aadress: maksim@greinoman.com

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 1 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 3 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 30.12.2024 esitatud teabenõue ning väljastada vaide esitajale tema poolt soovitud lepingud ulatuses, mis ei sisalda piiranguga andmeid, kuna 21 lepingut ei saa käsitleda suure mahuna;

b) juhul, kui Tervise Arengu Instituut siiski keeldub lepingute väljastamisest, siis tuleb viidata keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist;

c) selgitada välja, kui palju on asutusel vaide esitaja poolt soovitud testostlemise käigus koostatud dokumente ning väljastada soovitud dokumendid, kui pole alust väljastamisest keelduda;

d) kui Tervise Arengu Instituut keeldub testostlemise käigus koostatud dokumentide väljastamisest, kas AvTS § 23 lg 2 p 3 või AvTS § 35 lg 2 p 3 alusel, siis tuleb keeldumist põhjendada. Suure mahu korral tuleb põhjendad, milles suur

maht seisneb ja kuidas see takistab asutuse avalike ülesannete täitmist. Kui keeldutakse AvTS § 35 lg 2 p 3 alusel, siis tuleb põhjendada, miks ei kaalu vaide esitaja õigus teabe saamiseks üles vajadust hoida mingit teavet salajas ehk tuua välja need põhjused, miks ei saa dokumente väljastada täies ulatuses ning väljastada dokumendid ulatuses, millele piirang ei laiene.

3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 7. aprill 2025. Samaks ajaks edastada koopia vaide esitajale edastatud täiendavast vastusest ka Andmekaitse Inspektsioonile.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.
Tervise Arengu Instituut kui **riigiasutus** saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 30.12.2024 esitas vaide esitaja Tervise Arengu Instituudile (TAI) teabenõude, milles palus väljastada TV3 16. detsembri 2024.a uudistes Xxxxx Xxxxx poolt viidatud uuringud ja nende lähtematerjalid (küsitluslehed, intervjuude salvestused, küsitlejate aruanded jne); väljastada kõik TV3 16. detsembri 2024.a uudistes Tervise Arengu Instituudi vanemspetsialist Xxxxx Xxxxxx poolt viidatud uuringute läbiviimiseks Tervise Arengu Instituudi poolt sõlmitud lepingud ja nende täitmise aruanded või aktid;
2. 08.01.2025 vastas TAI vaide esitaja teabenõudele ning selgitas läbiviidud uuringu olemust ning väljastas tühjad/täitmata dokumentide põhjad, mis tuli testostlejatel täita, kuid ei väljastanud testostlejatega sõlmitud lepinguid ega täidetud aruandeid ja protokolle. Keeldumist põhjendas TAI sellega, et need sisaldavad isikuandmeid ning uuringu eesmärk ei ole sildistada müüjaid, vaid kaardistada olukorda;
3. 16.01.2025 esitas vaide esitaja oma vastuväited TAI poolt teabenõude täitmisest keeldumise osas ning palus uuesti teabenõue täita.
4. 24.01.2025 keeldus TAI vaide esitaja teabenõude täitmisest põhjendusega, *et avaliku teabe seaduse (AvTS) § 35 lg 2 p 3 järgi võib juurdepääsu piirata dokumentidele, mis on määratud asutusesiseseks kasutamiseks ja mille avaldamine võib kahjustada ettevõtte huve. Testostude dokumentide puhul tuleb asutusesisese kasutuse piirangut rakendada järgmistel põhjustel:*
   - Kuigi avalikkusel on õigus teada alkoholi müügi osas teostatud testostlemise kohta, on

dokumentide täies mahus avalikustamine ebaproportsionaalne. Seda eriti olukorras, kus testostude eesmärk oli ennetada rikkumisi ja tuua välja probleemkohad, mitte tuvastada õigusrikkumisi, mille tuvastamiseks TAI-l ka õigust ei ole.
- Testostude detailide avalikustamine võib kahjustada edasist sarnast sekkumistegevust. Nimelt on TAI, alkoholi alaealistele kättesaadavuse vähendamise eesmärgil, teinud tõhusat koostööd paljude alkoholimüüjatega. See tähendab muuhulgas ka tagasisidet testostlemise tulemustele ja nõustamist vastavate tegevuste parendamiseks. Olukorras, kus TAI avaldaks testostlemise andmed, olles lubanud ettevõtjatele (konfidentsiaaluskohustus), et neid ei avaldata, tuginedes uuringu metoodikale, oleks see suur tagasilöök aastate jooksul tekkinud usalduslikule koostööle, mitte karistamisele suunatud, ühistele tegevustele.

5. Vaide esitaja eeltooduga ei nõustunud ning esitas Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja märgib, et teabenõudele vastamisest keeldumine rikub vaide esitaja PS § 44 (koostoimes § 9) kaitstud õigust. PS § 44 tulenevalt on igaühel õigus saada avaliku võimaliku organilt vabalt levitavat informatsiooni, sh teabenõude esitamise teel (Riigikohtu kohtuotsus nr 3-18-477/73, p 52). PS § 9 lg 2 sätestab, et Põhiseaduses loetletud õigused, vabadused ja kohustused laienevad juriidilistele isikutele niivõrd, kui see on kooskõlas juriidiliste isikute üldiste eesmärkide ja selliste õiguste, vabaduste ja kohustuste olemusega. Õigus saada teavet ei ole vastuolus juriidilise isiku üldiste eesmärkide ning sellise õiguse ja vabaduse olemusega.

Vaide esitaja on seisukohal, et teabenõue tuleb täita teabenõudja soovitud viisil. Praktikas on ka levinuim ja enamjaolt lihtsaim viis teabenõude täitmiseks edastada teabenõudjale dokumendi koopia või väljavõte sellest. See tagab, et teabenõudja mõistaks teabe konteksti õigesti, vähendab riski teabe vääriti mõistmiseks ning hoiab ära kahtlusi, et teabevaldaja varjab lubamatult midagi teabenõudja eest. Lõppastmes aitab see kaasa AvTS eesmärgi saavutamisele: luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle ning seeläbi kaitsta demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtteid (Riigikohtu kohtuotsus nr 3-22-2476/22, p 13).

Vaide esitaja leiab, et vaide esitaja poolt soovitud dokumentides isikuandmete olemasolu ei ole automaatselt teabenõude täitmisest keeldumise alus. Isikuandmete kaitse üldmääruse art 86 sätestab, et avaliku sektori asutus või avaliku sektori organ või erasektori organ võib avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks avaldada tema valduses olevates ametlikes dokumentides sisalduvaid isikuandmeid kooskõlas liidu õigusega või kõnealusele avaliku sektori asutusele või organile kohaldatava liikmesriigi õigusega, et ühitada üldsuse juurdepääs sellistele ametlikele dokumentidele ja käesoleva määruse kohane õigus isikuandmete kaitsele. AvTS § 3^1 lg 7 sätestab, et kui seaduse alusel avalikustatav teave sisaldab isikuandmeid, võib sellise teabe üldist kasutamist piirata, kui selle üldiseks kasutamiseks andmine kahjustab oluliselt isiku eraelu puutumatust.

Vaide esitaja selgitab, et TAI 22. veebruari 2023.a käskkirja nr 1-1/8 lisa 3 p 12.1. viimane lause sätestab, et töövõtja on teadlik, et leping on avalik, v.a osades, mis on märgitud avaliku teabe seadusest tulenevatel alustel asutusesiseseks kasutamiseks. Käskkirja nr 1-1/8 lisa 3 on Tervise Arengu Instituudi poolt sõlmitavate töövõtulepingute osaks (lisa 3 juurde lisatud lisa 3 p 9.1.). Tervise Arengu Instituudi äripartnerite väidetav soov jääda anonüümseteks ei ole põhjendatud, sest Tervise Arengu Instituudi rahastamine toimub avalikest allikatest ning tuleb tagada reaalne võimalus avalikkuse poolseks kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle, sh avalike vahendite kasutamise üle, tagamaks, et on teada, kas, kes ja mille eest tasu saab. Seda käskkirja nr 1-1/8 lisa 3 p 12.1. peabki tagama ehk lisaks seadusele rikub Tervise Arengu Instituut ka enda halduse siseakti.

Teabenõude täitmisest keeldumist tuleb AvTS § 23 lõike 3 järgi sarnaselt haldusaktiga põhjendada (Riigikohtu kohtuotsus nr 3-19-2069/19, p 19) ning vaatamata täiendavale teabenõudele ei ole Tervise Arengu Instituut selgitanud, mis õiguslikul alusel äriühingute (kellele Isikuandmete kaitse üldmäärus ei laiene) ning füüsiliste isikute soov jääda ananüümseks on teabenõudele vastamata jätmise alus. Puutuvalt Tervise Arengu Instituudi väidetavale liigsesse halduskoormusse leiab vaide esitaja, et kuna kirjalike või digitaalselt allkirjastatud lepinguid hoitakse DHS-is (Tervise Arengu Instituudi direktori p 11.1.) ning nende kättesaadavaks tegemine, eriti arvestades lepingute eeldatavalt väikest arvu, ei tohi olla aeganõudev. Vaide esitaja leiab, et kuivõrd teabenõude täitmisest keeldumise alus puudub, siis tuli Tervise Arengu Instituudil seda täita.

Vaide esitaja palub teha Andmekaitse inspektsioonile ettekirjutuse teabenõudes soovitud teabe väljastamiseks**.**

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

TAI keeldus testostlemise uuringute raames kogutud dokumentide täies ja teabenõude esitaja poolt soovitud mahus väljastamisest järgmistel põhjustel:
1.1 Isikuandmete kaitse: Testostlemise uuringutes osales 21 isikut, kellega on sõlmitud töövõtulepingud. Need lepingud sisaldavad isikuandmeid, mis tuleb teabenõudele vastamisel eemaldada, kuid seda ei ole peetud mõistlikuks arvestades dokumentide hulka ja nende isikuandmete eemaldamiseks vajaminevat ajakulu.
1.2. Ettevõtete konfidentsiaalsus ja maine kaitse: Testostlemise tulemuste käigus ja peale testostlemist vormistatud dokumentide detailne avalikustamine võib tekitada ebaproportsionaalselt suurt mainekahju uuringus osalenud ettevõtetele, kuna uuringu eesmärk ei olnud rikkumiste tuvastamine ja järelevalve teostamine (TAI-l puudub järelevalve teostamise õigus).
1.3. Tegevuste ennetav ja mittekaristuslik iseloom: Alkohoolsete jookide testostlemise uuringute eesmärk on ennetada alaealistele alkoholi kättesaadavust. Uuringu tulemused suunavad TAI-s planeeritavaid edasisi ennetustegevusi ning koostööd alkoholimüüjatega. Uuringu tulemused ja nende eesmärk on kaardistada ühiskonnas alkoholi kättesaadavust alaealistele isikutele mitte ei ole suunatud konkreetsete rikkumiste tuvastamisele või karistamisele.
1.4. Kogutud andmete tundlikkus: Testostude tulemuste avalikustamine võib kahjustada senist usalduslikku koostööd alkoholimüüjatega, kes on uuringu käigus saanud tagasisidet ja võimaluse olukorda parandada. Kui TAI avaldaks uuringu käigus kogutud andmed täies mahus teabenõude teinud isikule ja/või kolmandatele isikutele takistab see tulevasi TAI poolt korraldatavaid sekkumismeetmeid ja vähendab sekkumismeetmes osalejate usaldust.

2. Dokumentide osaline anonümiseerimine ja väljastamine
TAI on valmis jagama teavet testostlemise metoodika ja uuringu üldiste tulemuste kohta, kuid arvestades asjaolu, et taotleja on küsinud kõiki lepinguid ning kuna testostlemise käigus koostati arvukalt dokumente siis oleks nende käsitsi anonümiseerimine (isikuandmeid sisaldavad lepingud kui ka testostlemise kohta koostatud ja selle tegevuse käigus teatavaks saanud andmed ettevõtete kohta) ebamõistlikult ajamahukas. Testostlemise kohta koostatud aktides ja aruannetes on hulgaliselt vabatekstivälju, mistõttu võib olla andmeväljadel ka uuringu läbiviijate isikuandmeid või otseseid viiteid uuringus osalenud alkoholimüüjale. Lisaks ei ole testostlejate poolt digitaalselt allkirjastatud lepingute puhul võimalik neid anonümiseeritud kujul väljastada. Võimalik on küll teha väljavõte allkirjastatud dokumendist ja sealt eemaldada isikuandmed, kuid teabenõude esitaja poolt soovitud kujul ei ole võimalik lepinguid edastada (AVTS 17 lg 2 p 2).

Täiendavalt on TAI Andmekaitse Inspektsioonile selgitanud, et testostlejate poolt täidetud blankettidele/aktidele on kehtestatud piirang AvTS § 35 lg 2 p 3 alusel ettevõtete kaitseks. Teabe avalikustamine viisil, mis võimaldab uuringusse kaasatud alkoholimüüjaid tuvastada võib neid otseselt kahjustada, millest võib tekkida nõudeõigus TAI vastu. Samuti kahjustaks see märkimisväärselt TAI poolt edasiste testostlemiste läbiviimise võimalusi ja eesmärke. Lisaks sisalduvad dokumentides ka isikuandmed, millest tulenevalt on dokumendid piiratud ka AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel.

Kuna kõikides dokumentides on isikuandmeid (sh aruannetes andmed ettevõtete kohta) ja anonümiseerimise protsess oleks ajamahukas. Lisaks ei ole võimalik digitaalselt allkirjastatud lepinguid väljastada anonümiseeritud kujul. Võimalik oleks teha lepingust väljavõte ja eemaldada isikuandmed, kuid tervikdokumenti taotleja soovitud kujul ei ole võimalik edastada.

TAI selgituste kohaselt on kokku 21 lepingut ning arvukalt testostlemise akte ja aruandeid. Kuna lepingutest isikuandmete eemaldamine oleks aeganõudev ning seda ei oleks võimalik teha viisil, et lepingust eemaldatakse andmed, millele piirangud ei laiene vaid saaks teha väljavõtte dokumendist. Nimelt ei ole võimalik digitaalselt allkirjastatud dokumenti väljastada viisil, et selles olevat infot on muudetud. Väljastada oleks võimalik vaid väljavõte lepingust, mis võib tähendada allkirjastamata lepingufaili, mis ei taga aga dokumendi väljastamise taotlejale kindluse, et tegemist on küsitud dokumendiga.

TAI kinnitab, et on valmis jagama teavet testostlemise uuringute metoodika ja üldiste tulemuste kohta, kuid kõikide testostlemise dokumentide täies mahus väljastamine teabenõude esitajale, ehk kolmandale osapoolele ei taga isikuandmete kaitset ega seda, et alkoholi müünud ettevõtteid ei ole võimalik tuvastada. Eeltoodud andmete kaitsmine on äärmisel vajalik selleks, et oleks võimalik tagada uuringu läbiviimise eesmärk ning sarnast uuringut oleks Eestis võimalik ka tulevikus läbi viia.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele.

1. Tulenevalt AvTS § 3 lg-st 1 on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega on sisuliselt kogu avaliku sektori valduses olev teave, avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes, millele saab juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras (AvTS § 3 lg 2).

2. Antud juhul puudub vaidlus selles, et TAI kui Sotsiaalministeeriumi hallatav riigiasutus on teabevaldajaks AvTS § 5 lg 1 p 1 mõistes ning vaide esitaja poolt soovitud teave on avalik avaliku teabe seaduse mõistes.

3. AvTS § 9 lg 1 sätestab, et teabevaldaja on kohustatud võimaldama juurdepääsu **tema valduses** olevale teabele seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 p-de 1 ja 7 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus ning tagama teabele juurdepääsupiirangutest kinnipidamise.

Teabenõudele vastamine

Lepingute väljastamine

4. Tulenevalt AvTS §-st 6 on teabenõue teabenõudja poolt AvTS-s sätestatud korras esitatud taotlus teabe saamiseks. Teabevaldajal tuleb teabenõude saamisel teabenõue kas täita (AvTS § 18 lg 1) või keelduda selle täitmisest, kui selleks on seadust tulenev alus. Juhud, millal teabevaldajal on õigus keelduda teabenõude täitmisest on ära toodud AvTS §-s 23. Eelnimetatud paragrahvi lg 3 kohaselt tuleb keeldumist ka põhjendada.

5. Vastuse inspektsiooni järelepärimisele on TAI selgitanud, et testostelejatega on sõlmitud 21 lepingut ning kuna lepingud sisaldavad ka isikuandmeid, siis nende anonümiseerimine on töömahukas.

6. Andmekaitse Inspektsioon eeltooduga ei nõustu. Teabenõuetele vastamine on teabevaldajate, sh ka TAI seadusest tulenev kohustus. Samas ei sisalda lepingud peale lepingu osapoole isiklike kontaktandmete, sh elukohaandmete ja pangkonto numbrite muud piiranguga teavet, siis ei ole eeltoodud piiranguga teabe kinni katmine nii töömahukas, et takistaks asutusele pandud ülesannete täitmist.

7. Lisaks eeltoodule peavad olema lepingud asutuse dokumendiregistris registreeritud, mistõttu ei ole nende otsimine ka keerukas ehk siis inspektsiooni hinnangul ei ole põhjendatud lepingute väljastamisest keeldumine suure mahu tõttu. Ka ei saa siin töövõtjad eeldada, et avaliku sektori asutusega lepingu sõlmimisel oleksid nende nimed piiranguga, kuna neile makstakse töötasu eelarvelistest vahenditest ning eelarveliste vahendite kasutamine peab olema avalik. Nimelt sätestab AvTS § 36 lg 1 p 9, et teabevaldaja ei tunnistada asutusessiseks kasutamiseks mõeldud teabeks dokumente riigi, kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku eelarvevahendite kasutamise ja eelarvest töölepinguga töötavatele isikutele makstud töötasude ja muude tasude ja hüvitiste kohta.

8. Ka juhul, kui lepingud sisaldavad piiranguga andmeid (antud juhul siis isiklike kontaktandmeid, elukoha aadresse, pangakonto numbrit), siis ei tähenda see seda, et teabenõude korral selliseid dokumente üldse ei väljastata Teabenõude korral tuleb väljastada dokumendid ulatuses, millele piirangud ei laiene (AvTS § 38 lg 2).

9. TAI on vastuses Andmekaitse Inspektsioonile ka *selgitanud, et ei ole võimalik digitaalselt allkirjastatud dokumenti väljastada viisil, et selles olevat infot on muudetud. Väljastada oleks võimalik vaid väljavõte lepingust, mis võib tähendada allkirjastamata lepingufaili, mis ei taga aga dokumendi väljastamise taotlejale kindluse, et tegemist on küsitud dokumendiga.*

10. Eeltoodu jääb Andmekaitse Inspektsioonile arusaamatuks. Kõigepealt selgitame, et teabenõude täitmine eeldab küsitud teabe väljastamist, mis ei pea olema tingimata allkirjastatud kujul. Seadus ei näe siin ette võimalust jätta teabenõue täitmata põhjusel, et tegemist on digitaalselt allkirjastatud dokumendiga, mis sisaldab piiranguga andmeid ning digitaalselt allkirjastatud dokumenti ei ole võimalik muuta. On tavapärane, et sellisel juhul võetakse soovitud dokument digikonteinerist välja ja kaetakse piiranguga teave kinni ning edastatakse dokument allkirjastamata kujul.

11. Kui teabeõudjal on dokumenti vaja allkirjastatud kujul, siis annab AvTS § 17 lg 4 võimaluse küsida dokumenti ametliku kinnitusega, kui see on vajalik teabenõudja õiguste ja vabaduste kasutamiseks või kohustuste täitmiseks.

12. Eeltoodust tulenevalt tuleb TAI-l vaide esitaja teabenõue lepingute küsimise osas uuesti läbi vaadata ning väljastada lepingud ulatuses, mis ei sisalda piiranguga teavet. Juhul, kui TAI keeldub lepingute väljastamisest jätkuvalt suure mahu tõttu, siis tuleb TAI-l vaide esitajale põhjendada, milles suur maht seisneb ja kuidas see takistab asutuse igapäraste ülesannete täitmist.

Testostlemise tulemuste käigus ja peale testostlemist vormistatud dokumendid

13. Teiseks on vaide esitaja soovinud testostlemise käigus koostatud dokumente. TAI on vaide esitajale edastanud tühjad dokumentide blanketid ning selgitanud, et testostlejate poolt täidetud blankettidele/aktidele on kehtestatud piirang AvTS § 35 lg 2 p 3 alusel ettevõtete kaitseks. Vastuses Andmekaitse Inspektsiooni järelepärimisele on TAI selgitanud, et küsitud dokumente ei ole võimalik väljastada **täies ulatuses**, kuna teabe avalikustamine viisil, mis võimaldab uuringusse kaasatud alkoholimüüjaid tuvastada võib neid otseselt kahjustada, millest võib tekkida nõudeõigus TAI vastu. Samuti kahjustaks see märkimisväärselt TAI poolt edasiste testostlemiste läbiviimise võimalusi ja eesmärke. Lisaks võivad ka dokumendid sisaldada isikuandmeid. Samas jääb arusaamatuks, miks ei väljastatud dokumente osaliselt.

14. AvTS § 35 lg 2 punkt 3 lubab asutuse juhil kehtestada põhjendatud juhtudel piirangu asutusesiseselt adresseeritud dokumentidele, mida dokumendiregistris ei registreerita nagu memod, õiendid, nõuanded jms. Kuna testoslejate poolt koosatud aruanded on koostatud töövõtulepingu sõlminud isikute poolt nende tööülesannete täitmise käigus, siis inspektsioon ei välista, et neid saab pidada asutusesiseselt adresseeritud dokumentideks.

15. Nõustuda tuleb ka sellega, et kuna testoste ei tehta kõigi müüjate osas, siis asutuste nimede avalikustamine juhul, kui sealt leiti ka mingeid puudusi, võib panna nad teiste müüjatega ebavõrdsesse seisu. Ehk siis võib anda kuvandi, et kontrollitud asutus rikub mingeid reegleid, kuid teised seda ei tee, olenemata sellest, et neid ei kontrollitud. Eeltoodu ei tähenda siiski seda, et selliseid dokumente üldse ei väljastata. Näiteks saab vajadusel väljastada ostlemise käigus koostatud dokumendid ka kujul kus kontrollid asutuse nimi on eemaldatud/kinni kaetud.

16. Samuti ei saa välistada, et kõigi koostatud protokollide, aruannete ja muude dokumentide ülevaatamisel võib tegemist olla suure mahuga, mis annab teabevaldajale õiguse teabenõude täitmisest keelduda. Seda põhjusel, et inspektsioonile edastatud näidislepingutest nähtuvalt oli ühel testostajal kohustus teha 6 – 18 testostu, mille iga ostu kohta tuli täita ka vähemalt üks dokument. Kuna testostlejaid oli 21, siis isegi juhul kui iga ostleja tegi 6 ostu ning täitis selle kohta ainult ühe dokumendi, on sellised dokumente vähemalt 126. Samas võivad olla dokumendid ka mitme leheküljelised ning dokumente võib olla ka rohkem. Tuleb nõustuda, et sellise hulga dokumentide läbivaatamine ja vajadusel ka piiranguga teabe eemaldamise puhul on tegemist juba suure mahuga, mis annab teabevaldajale aluse teabenõude täitmisest keeldumiseks.

17. Kuna aga inspektsioonile ei ole teada, kui palju vaide esitaja poolt soovitud dokumente (mis on koostatud testostemise käigus) TAI-l on, siis tuleb TAI-l vaide esitaja teabenõue ka testostelmise käigus koostatud dokumentide osas uuesti läbi vaadata. Kui TAI keeldub eeltoodud dokumentide väljastamisest suure mahu tõttu, siis tuleb viidata keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist, sh selgitada, milles suur maht seisneb (näiteks kui palju selliseid dokumente on ja kuidas see takistaks asutuse igapäevaste tööülesannete täitmist). Siin ei saa Andmekaitse Inspektsioon asuda TAI eest seda hindama ja põhjendama. Seda enam et Andmekaitse Inspektsioonil puudub teadmine kui palju selliseid dokumente on ja mida nad täpsemalt sisaldavad.

18. Kui aga keeldutakse teabe väljastamist AvTS § 35 lg 2 p 3 alusel, siis tuleb vaide esitajale selgitada, millist teavet ning mis põhjusel ei väljastata. Lisaks tuleb siin kaaluda, kas ja mis osas on võimalik siiski teavet väljastada.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel